

Innovativ entreprenör med hållbarhet i fokus

31.05.2018

Entreprenören Mehrdad Mahdjoubi ligger bakom Sveriges mest omtalade duschsystem byggt med rymdteknik. Med ett starkt team, rätt sorts ägare och styrelseledamöter har Orbital Systems dragit in över 200 miljoner kronor i riskkapital. En bra början för ett innovativt företag med hållbarhet i fokus.

Innovativ entreprenör erövrar världen med smart duschsystem

Malmöföretaget Orbital Systems har utvecklat en energibesparande och vattensnål dusch som renar och återcirkulerar duschvattnet. Det är ett av världens mest avancerade och effektiva duschsystem som sparar 90 procent vatten och 80 procent energi. Bakom "duscharnas Tesla", som bygger på nanoteknik, står Mehrdad Mahdjoubi.

Innovatören grundade företaget 2012 och har tillsammans med medarbetarna utvecklat en avancerad produkt som är patenterad och prisbelönt. Nu är det dags för kommersialisering av den senaste versionen av duschsystemet med namnet Oas.

Rätt finansiärer och medarbetare

Mehrdad har redan från början haft fokus på att utveckla produkten, bygga företaget och engagera ett starkt team. På vägen har han lärt sig hur viktigt det är att hela tiden göra stenhårda prioriteringar med affären och marknaden i åtanke.

Och det har gett resultat. På kort tid har grundaren fått med sig flera viktiga finansiärer, bland andra IT-entreprenören och Skype-grundaren Niklas Zennström, Peter Carlsson som planerar att bygga Europas största batterifabrik och H&M:s vd Karl-Johan Persson. Orbital Systems har redan dragit in över 200 miljoner kronor i riskkapital – något som de flesta innovatörer bara kan drömma om.

– I dag har vi 70 anställda och de flesta av medarbetarna är skickliga ingenjörer. Det är nödvändigt när man ska utveckla tekniskt avancerade produkter.

Vi har också en designavdelning som gör en viktig insats när det gäller utformningen av nya generationer av produkten.

Själv är jag industridesigner och generalist. Och jag har ända från början haft fokus på det som är kommersiellt möjligt, säger Mehrdad.

Den kombinationen har varit lyckad för Orbital Systems. Ett allt för skarpt fokus på teknik och vetenskap lönar sig inte, om man inte samtidigt tar hänsyn till kundbehovet, menar han. Företaget har haft fördelar av att hubben Ideon Science Park ligger i Lund och att Ericsson har haft stora utmaningar. Det har gjort att tillväxtföretaget fått tillgång till många av de allra bästa ingenjörerna. Och de stora förväntningarna som finns på det innovativa miljöteknikföretaget har lockat medarbetare från 20 länder:

– Om man vill vara bäst i världen, då måste man anställa de bästa i världen. I ett tillväxtbolag som vårt är kompetens och rekrytering avgörande om man vill nå framgång. Det är bara att gilla läget och betala det medarbetarna är värda. I det avseendet är det extremt dyrt att vara snål.

Teamet viktigt för framgång

Mehrdad tycker att det ibland kan vara ett allt för stort intresse kring honom själv och företagets förmåga att skaffa riskkapital. Även om Mehrdad är medveten om att det ingår i rollen som grundare och vd

att vara synlig, vill han betona teamets betydelse för att företaget ska kunna nå framgång. Det gäller förstås medarbetarna, men också ägare och styrelseledamöter som har mer eller mindre aktiva roller i företaget: – Niklas Zennström och Peter Carlsson har varit viktiga bollplank för mig i företagsbygget. Övriga styrelseledamöter och många duktiga medarbetare på företaget bidrar också med ovärderliga kunskaper och erfarenheter.

Styrelseledamöternas och ägarnas mångåriga samlade erfarenhet kompletterar 28-åringens vilja att skapa något eget. Mehrdad ser inte det han jobbar med som ett jobb – att bygga företag är hans största intresse. Hans livselixir.

Smart duschsystem som sparar och renar vatten

Det innovativa med duschsystemet från Orbital Systems är att det återbrukar och renar vattnet. Det rinner ner i golvbrunnen, rensas och pumpas tillbaka till duschmunstycket. På det sättet går det bara åt tio liter vatten när man duschar i tio minuter jämfört med 100 liter som det brukar gå åt under en vanlig duschning. Dessutom sjunker energiförbrukningen med 80 procent när det varma vattnet återanvänds i stället för att det pumpas i väg till ett reningsverk. Och med det smarta duschsystemet är det även möjligt att lagra information om besparingen digitalt i "molnet".

Innovation med inspiration från Nasa

Mehrdad fick idén 2012 när han fortfarande studerade till industridesigner på Lunds tekniska högskola. För att lösa en av examensuppgifterna åkte han till Nasa i Houston och studerade hur resursanvändningen kunde hanteras vid en kolonisation av Mars i framtiden. För att kunna leva på den långväga planeten krävs extrema lösningar. Projektet fick honom att börja fundera över hur vi använder våra resurser i dag.

– Vi behöver hitta ett sätt att stoppa det meningslösa slöseriet med färskvatten. Jag tänkte att vattenreningstekniken som används av Nasa borde kunna fungera på Jorden också. Att se över duschen som system var en lämplig början. Hela 30 procent av hushållens vattenförbrukning går åt när man duschar. Alla kan relatera till det.

Slöseri med färskvatten och ineffektiv

energiförbrukning hör till vardagen i västvärlden. I andra delar av världen är färskvatten en dyr bristvara. I Sverige är vattenanvändningen billig och det finns gott om energi, men man behöver bara åka över sundet till Danmark för att priserna ska vara betydligt högre, påpekar Mehrdad. För att inte tala om länder i Afrika, Asien och Mellanöstern. Därför är det inte svårt att se att den vattensparande och energieffektiva tekniken har global potential. Dessutom ligger innovationen i tiden. I dag är hållbarhet en megatrend och Mehrdad såg tidigt en möjlighet som ingen annan hade prövat på allvar förut:

– Varken duschtillverkarna eller beställarna brydde sig om att se till helheten. Ingen av konkurrenterna gjorde det jag ville göra. I det läget var det logiskt för mig att starta ett eget företag.

Även om utveckling och design av produkter är ett viktigt inslag i Orbital Systems arbete är affärsidén snarare att leverera tjänsten "vattenrening" än produkten "dusch". Det ligger väl i linje med entreprenörens tankar om företagets framtida utveckling. Mehrdad vill revolutionera vattenhanteringen i det dagliga livet.

Patenterad teknik väckte uppmärksamhet

Mehrdad tog själv fram den första enkla prototypen sommaren 2012. Han fick patent på innovationen och erhöll stöd från Almi och Vinnova. Det var viktigt i början. I samarbete med två skickliga ingenjörer

på Ideon tog han fram företags första riktiga dusch-prototyper. Sommaren 2013 installerades två prototyper i Ribersborgs kallbadhus i Malmö och "rymdteknikduscharna" fick stor uppmärksamhet i internationella medier som CNN och The Guardian.

Företaget startade egen produktion i skånska Hjärup och hjulen snurrade allt snabbare. Under 2014 tillverkades ett 70-tal duschar för premiumkunder som kostade 75 000 kronor styck. De installerades i badhus, på hotell, LSS-boenden och idrottsplatser i Sverige. Två år senare hade Orbital Systems duschar bland annat installerats på hotell i Sverige, Danmark, Dubai, USA och Singapore.

En av de viktigaste händelserna i denna entreprenörssaga är mötet med Niklas Zennström. Mehrdad vann Zennströms tävling Green Mentorship Award 2012 och fick möjligheten att träffa Skype-grundaren som mentor under ett helt år:

– Det finns många viktiga händelser i ett företags utveckling, men om jag ska lyfta fram ett enda avgörande inslag under processen är det samarbetet med Niklas Zennström. Han har varit ovärderlig i företagets olika utvecklingsfaser, inte minst nu när vi satsar på tillväxt i världen för en bredare publik.

Niklas Zennström har efter mentoråret investerat i Orbital Systems i flera omgångar och är en av företagets största ägare.

Kreativitet, frihet och design

Mehrdads personliga drivkraft är designorienterad. Friheten i ett kreativt yrke lockade tidigt. Han hade planer på att bli arkitekt, men utbildade sig i stället till industridesigner. Utbildningen i Lund gav honom en förståelse för processerna när det gäller produktutveckling, design och tillverkning. Men ingenjörernas vilja till ständig optimering är inte riktigt hans grej:

– Personligen tycker jag att det är roligare att arbeta kreativt och skapa något

nytt än att arbeta med optimering. Vi har många ingenjörer i Sverige som är bra på just det. Och det är bra för svensk industri.

Låter bollen göra jobbet

Mehrdad är uppvuxen i Malmö med persiska föräldrar från Iran. Han spelade fotboll i Malmö och var med i Juniorallsvenskan.

Med tanke på hans roll i dag som entreprenör är det inte så konstigt att han var mittfältare och inte försvarare. Precis som när man spelar på mittfältet i fotboll behöver man göra rätt saker och hushålla med resurserna när man leder ett tillväxtföretag. Det är nödvändigt att ta hjälp av andra:

– Det har jag lärt mig av fotbollen. Det gäller att låta bollen göra jobbet och passa bollen. Agera som ett team. Jag måste kunna lämna ifrån mig arbetsuppgifterna och ge medarbetarna möjlighet att växa.

Principiellt emot principer

Mehrdad är Private Banking-kund hos Ålandsbanken sedan 2017. Han uppskattar att ha en bank som är uppstickare och nykomling på marknaden. Det gör att företaget inte har råd med något annat än riktigt bra kundrelationer. Och i det påminner Ålandsbanken lite om ett start up-bolag, menar han.

Som grundare och vd är det Mehrdads uppgift att hela tiden hålla uppe ambitionen och sträva framåt. När man bygger ett företag måste man ta massor av tuffa beslut på vägen med undermålig data. Entreprenörskap handlar om att välja och välja bort. Man måste försöka prioritera rätt. Ibland blir det fel. Huvudsaken är att man gör rätt prioriteringar tillräckligt ofta. Man ska kunna motivera varje enskilt beslut med att man är på väg åt rätt håll, menar han.

Om man ska lyckas som entreprenör får inte egot eller prestige komma i vägen:

– Jag är principiellt emot principer.

Det är viktigt, för principer lönar sig dåligt om de är fel. Ego och stolthet är barriärer för tillväxt. Särskilt när det gäller att skapa något som är beroende av en bra lagprestation, som att bygga bolag.

Den insikten har kommit till Mehrdad under det målinriktade och metodiska arbetet

som entreprenör. Ändå är det bara början
på en resa mot framtiden, där varje tjänad
krona också är en besparing för miljön.

Artikel från Tidningen Å nr 1/2018 (publicerad 31.05.2018)

Text: Anders Ström / Foto: Viktor Fremling